

Algemene ledenvergadering VVJ op 23 februari alle info op pagina 6

Rechtsers leggen zware hypotheek op opinie vrijheid
Assisenproces-De Gelder: VVJ roept op tot integere berichtgeving
Liesbeth Van Impe: 'De macht van een politiek journalist is relatief'
Raad voor de Journalistiek erkent auteursrechten Van Lieffringe op Joepie
En VVJ-Antwerpen organiseert de 1ste Journalistenquiz

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

De Journalist 164 - 24 januari 2013 - verschijnt maandelijks - v.u. pol deltour, Journalistenhuis, Zennestraat 21, 1000 Brussel

VAN MOLEN

UIT DE VVJ

Iedereen verliest 3

ACTUEEL

Hoofdredacteur veroordeeld voor opinie 4

Magazine veroordeeld voor karikatuur 5

VVJ standbye voor assisenproces-De Gelder 8

Open Access ontsluit wetenschap ook voor journalisten 9

SERVICE

Uitnodiging Algemene Vergaderingen VVJ & AVBB 6

Mediacademie leidt journalisten op 7

VVJ-Antwerpen organiseert speeddates 10

Oproep hersamenstelling Erkenningscommissie 19

1ste Journalistenquiz in Mechelen 19

MENS ACHTER HET NIEUWS

Lukas De Vos: 'Eerlijkheid moet het richtsnoer blijven' 11

IN GESPREK

Liesbeth Van Impe: 'Alleen het werk telt' 12-13

RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK

Van Liefferinge c/ *De Morgen* 14-15

Van Themsche c/ VRT 15-16

De Paepe c/ *Het Laatste Nieuws* 16-17

IN MEMORIAM

Ann Van Nieuwenhove 18

Jacques Vandersichel 18

Guido Despiegelaere 18

ONDER EMBARGO

19

Spraakmakend interview. Het interview van Oprah Winfrey met zevenvoudig Tour-de-France-winnaar Lance Armstrong over diens systematisch dopinggebruik, heeft wereldwijd zowat een miljard mensen aan het tv-scherm gekluisterd. In de VS zelf lokte het gesprek slechts enkele miljoenen kijkers. Alleen al het eerste van de twee uitzendingen bracht Winfrey 34 miljoen euro aan reclamegeld op. Toch loste het interview niet de verwachtingen van velen in: uitleg over het systeem en de mensen achter zijn dopingbedrog gaf Armstrong niet. Nog werk aan de winkel genoeg dus voor échte sportjournalisten. (Foto Belga)

De Journalist *Uit de VVJ*

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
JOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE

Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be

VASTE MEDEWERKERS

Manu ADRIAENS
Jan BACKX
Ivan DECLERCQ
Monica MORITZ
Marleen SLUYDTS
Johan VAN CUTSEM
Luc VANHEERENTALS
Mark VLAEMINCK
BELGA PICTURES
PHOTO NEWS
ZAK

REDACTIESECRETARIAAT

Zennestraat 21
1000 Brussel
Tel. 02/777.08.40
Fax 02/777.08.49
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Marleen Sluydts
Zie adres hierboven
info@journalist.be

RECLAMEREGIE

Lisbeth MOONS
Zie adres hierboven
info@journalist.be

LAYOUT EN DRUK

Claes printing
Albert Van Cotthemstraat 54
1600 Sint-Pieters-Leeuw
Tel. +32 (0)2 378 09 39
Fax +32 (0)2 378 25 59
www.claes-printing.be

Lid van de Unie van Uitgevers
van de Periodieke Pers

Iedereen verliest

De meeste commentatoren zijn het erover eens: de recente veroordelingen van de pers tarten elke verbeelding. In haar commentaar in *De Tijd* schrijft Isabel Albers dat de media een twijfelachtige reputatie hebben bij het grote publiek en dat sommige uitschuiwers inderdaad beschamend zijn. Feiten zijn dan ook heilig, vindt Albers, maar opinies, die zijn wel vrij. Niet alleen de pers, ook de hele samenleving verliest erbij als dat principe wordt aangetast. En dat is niet alleen in de zaak-Desmet gebeurd, maar ook in het dossier-MO*. Het lijkt wel alsof een deel van de rechterlijke macht vanuit een of andere frustratie reageert. Omdat ze het niet altijd eens zijn met wat de pers (over hen) schrijft? En als ze dan de kans zien om toe te slaan, doen ze dat ook.

In de zaak-Desmet is het heel opvallend dat de rechters de echtgenote van procureur-generaal Liégeois gelijk geven, terwijl die niet eens betrokken partij is. En de edelachtbaren kennen blijkbaar ook het onderscheid niet tussen een feitenrelaas en een opinie. Nu mag men het nog grondig oneens zijn met wat Yves Desmet (of om het even wie) schrijft, maar opiniemakers veroordelen is hallucinant. Commentaren zijn een deel van de publieke opinievorming en een rechtsstaat moet dat respecteren. Desmet gaat in beroep, de VVJ steunt hem daarin, desnoods tot bij het Europees Hof voor de Mensenrechten.

En dan was er nog zo'n incident in dit land dat de persvrijheid in de grondwet heeft gegript: de 'blasfemische' cartoon van Georges Forrest in het magazine MO*. Het gaat om een beeld van de heer Forrest met een luipaardmuts à la Mobutu. Dat kan voor de man best krenkend zijn, maar er zijn al ergere dingen verschenen. Denk maar aan de spotprenten van lang geleden over koning Leopold II als kolonisator van Congo. Toen was de hele wereld jaloers op België, waar dit soort van vrije meningsuiting kan. In deze moderne tijden kan het blijkbaar niet meer. En nu dreigen duurbetaalde advocaten van meneer Forrest de VVJ ook nog eens af als we zijn zaak verder durven vernoemen samen met de veroordeling van Yves Desmet... Het wordt steeds potsierlijker. Ook MO* blijven we trouwens steunen bij alle verdere stappen die het blad wil zetten.

We hebben het al vaker geschreven: de relatie pers/justitie is allesbehalve hartelijk te noemen. En toch is er af en toe ook een positieve noot. De manier waarop het hof van beroep van Gent het assisenproces De Gelder organiseert, is een voorbeeld. Dat gebeurt in een geest van verstandhouding en respect voor elkaar (zie pagina 8). De VVJ zal er dan ook mee op letten dat de gemaakte afspraken nu ook worden nagekomen.

Marc Van de Looverbosch
Voorzitter VVJ / AVBB

(Foto Eric Vidal)

VEROORDEELD VOOR EEN STANDPUNT

Pol Deltour

Veroordeeld voor een Standpunt, niet eens zo'n extreem en dan nog verkeerd begrepen, en op de koop toe op vordering van iemand die geeneens in het stuk is genoemd. Het overkwam hoofdredacteur van *De Morgen* Yves Desmet. Oordeel aan de hand van volgende letterlijke citaten zelf over wat ons allemaal dreigt te overkomen als we niet oppassen en - best ook collectief - reageren.

Uit het Standpunt van Yves De Smet in *De Morgen* van 12 januari 2012 (gelijklopende stelling werd drie dagen later ontwikkeld op ATV):

"(...) Veel ingrijpender is de magistratenoorlog over de methodiek en de te volgen strategie bij het behandelen van de meer dan forse diamantfraude in dat Antwerpse milieu, die volgens de meest voorzichtige ramingen minstens om één miljard euro zwarte winst draait, en meer dan waarschijnlijk om het dubbele daarvan. De huiszoeving die procureur-generaal Liégeois liet uitvoeren bij substituut Van Calster is niet alleen ongezien, de uitleg dat dit enkel gebeurde om procedurefouten te vermijden klinkt bijzonder ongeloofwaardig.

(...) Er tekent zich een duidelijk patroon af waarbij het parket-generaal van Antwerpen een substituut die tot nu helemaal niets verweten kan worden van de zaak wil halen. De reden daarvoor is niet eens zo ver te zoeken: de substituut wil dat een zetelende rechter zich uitsprekt over een boete of een straf voor diamantairs, de procureur-generaal wil zelf een schikking treffen met de sector, en hen toelaten zo hun proces af te kopen.

Alleen valt dan wel het onmetelijke contrast op tussen de zachte manier waarop de procureur-generaal de diamantfraude wil aanpakken (...) en de bikkelharde manier waarop hij andere fraudegevallen benadert. Bij zijn openingsrede van het gerechtelijke jaar fulmineerde de procureur-generaal op een redelijk ongeziene manier tegen de 'cultuur van uitkeringsfraude' die volgens hem zelfs 'het einde van de democratie' inluidt. (...) Je zou het haast een 'schijn van partijdigheid' kunnen noemen. Of, mocht het woord niet zo oudmodisch klinken, pure klas-sejustitie."

Uit het vonnis van de rechtbank van eerste aanleg van Mechelen d.d. 15 januari 2013:

"(...) Het suggereren van een 'schijn van partijdigheid' en de term 'klassenjustitie' blijken slechts te steunen op een persoonlijke perceptie van verweerder en zijn erg zware uitdrukkingen voor iets dat op niets steunt.

(...) Het is vanzelfsprekend het goed recht van verweerder zijn mening, commentaar en kritiek te verkondigen betreffende strafwetten aan wie het horen of lezen wil, doch dat doet niets af aan het feit dat die wetgeving [de mogelijkheid van minnelijke schikkingen in plaats van vervolging voor de rechtbank, n.v.d.r.] bestaat en op democratische wijze door de wetgevende macht werd

uitgevaardigd. Staande de wet, geldt deze voor iedereen, journalisten en openbaar ministerie inbegrepen. (...) Verweerder blijkt evenwel moeilijk te kunnen leven met de toepassing van deze wet en met het strafgevolg dat aan de diamantfraude moet worden gegeven, en laat deze onvrede moeiteloos overvloeien naar (...) aantijgingen ten aanzien van de procureur-generaal. Kritiek op een wet kan echter niet zonder meer worden geëxtrapoleerd naar de persoon van de procureur-generaal.

(...) [Dat verweerder niet gelooft dat er procedurefouten werden gemaakt en dienden rechtgezet] wordt niet door ondersteunende feiten verantwoord doch wordt door de lezer wel opgevat als een quasibewijs van een persoonlijke fout van de procureur-generaal en van verholten bedoelingen van zijn kant, zeker wanneer in hetzelfde verband gebruik wordt gemaakt van de termen 'zachte aanpak van de diamantfraude', 'schijn van partijdigheid', 'klassenjustitie', 'samenzitten voor een dealtje met de diamantsector'. (...) Deze geschriften en gezegden zijn van aard om bij het publiek de indruk te wekken van corruptie of partijdigheid in hoofde van procureur-generaal Liégeois en dus van aard schade toe te brengen aan zijn eer en goede naam, en hem en zijn familie, waaronder zijn echtgenote, bloot te stellen aan de openbare verachting.

(...) De rechtbank laat de vrijheid van meningsuiting onberoerd, doch steunt haar beslissing op de wijze waarop door verweerder van deze vrijheid gebruik werd gemaakt.

(...) Een zekere hardnekkigheid is verweerder daarbij niet vreemd, nu hij zijn opinie in dezelfde suggestieve termen in een tv-uitzending herhaalde, ook nadat twee dagen eerder in klare termen in een andere uitzending op dezelfde zender door procureur des Konings Herman Dams de modus operandi van het openbaar ministerie was toegelicht, én hij deze termen ook niet schuwde nadat minister van justitie Turtelboom in zijn aanwezigheid in de uitzending van 15.01.2012 de werkwijze van de procureur-generaal inzake het vermijden van procedurefouten had uiteengezet.

(...) Verweerder wordt veroordeeld aan eiseres [de echtgenote van PG Liégeois, n.v.d.r.] een schadevergoeding van één euro te betalen [+ de gerechtskosten ten belope van 2.706,29 euro]."

Volg dit dossier op de voet via www.journalist.be. Daar ook alle informatie over de VVJ-groepsverzekering voor beroepsaansprakelijkheid en rechtsbijstand.

€ 5000 SCHADELOOSSTELLING VOOR EEN CARTOON

Dirk Voorhoof
Hoogleraar mediarecht Universiteit Gent

Na de rechtbank van eerste aanleg, vindt nu ook het hof van beroep van Brussel dat een cartoon in *MO** beledigend was voor *captain of industry* George Forrest. De tekening toonde de in Congo actieve mijnbouwindustriële met een 'Mobutu-muts' op het hoofd, om de onmiskenbare banden met het Congolese regime aan te tonen.

In maart 2006 publiceerde *MO** magazine een dossier over de Democratische Republiek Congo. Onder de kop 'Kabila en Forrest in tango mortale. Congo vergooit zijn kroonjuwelen' werd nagegaan waarom de winsten die worden gemaakt met de immense bodemrijksdommen, nog steeds niet ten goede komen aan de lokale bevolking. In het dossier verwees journalist John Vandaele naar enkele grote mijncontracten die de groep Forrest binnenhaalde. De cover van *MO** bevatte een cartoon met de vermelding 'George Forrest: Koper-Koning van Congo'. De karikatuur, in de vorm van een postzegel, verwees naar de voormalige president van Zaïre, Sese Seko Mobutu. Forrest eiste een schadevergoeding van 50.000 euro voor wat hij beschouwde als een lasterlijk artikel en een kwetsende cartoon.

In een vonnis van 25 april 2008 was de Brusselse rechtbank van oordeel dat het artikel van John Vandaele weliswaar kritisch en geëngageerd was, maar ook getuigde van een zorgvuldige journalistieke aanpak en gesteund was op "tal van bronnen, zowel van nationale als van internationale aard, zowel van openbare overheden als van NGO's". Het vonnis gaf nog mee dat Forrest, "als grote, Belgische industrieel die vaak in opspraak komt", dit soort artikels in gespecialiseerde media moet kunnen verdragen.

Forrest tekende beroep aan. Hij voerde aan dat *MO** "goedkope leugens" publiceerde, bedacht in een complot met sommige NGO's, als onderdeel van een haatcampagne tegen hem. Maar net als de rechtbank beklemtoont nu ook het hof van beroep dat het artikel wel degelijk betrekking heeft op een zaak van algemeen belang. Het noteert ook dat "personen die beroepshalve met de publieke opinie worden geconfronteerd meer kritiek moeten dulden, zelfs met een zekere dosis overdrijving. Dit geldt ook voor zakenlui." Beweringen die door Forrest als foutief werden afgedaan, vindt het hof van beroep wel degelijk voldoende onderbouwd.

Het feit dat Forrest zelf in het artikel niet aan het woord komt acht het hof evenmin foutief, omdat het artikel gebaseerd is op diverse, onafhankelijke, betrouwbare en los van elkaar staande bronnen. En ook met de presentatie van het dossier hebben de magistraten geen probleem. Dat geldt voor de karikatuur bij het artikel (Forrest in een 'tango mortale' met

Kabila), de titels en ondertitels ('Forrest: onderkoning van Katanga') en de publicatie van een foto van Forrest.

Maar net als de rechtbank vindt ook het hof van beroep dat de cover met de karikatuur van Forrest niét door de beugel kan. Het hof drijft de schadevergoeding ten voordele van Forrest zelfs op van 1 tot 5.000 euro. Het arrest voert aan dat de cartoon-voorstelling van Forrest niet beantwoordt aan de werkelijkheid, niet objectief is en een niet-toegelaten overdrijving bevat. Overigens is *MO** geen satirisch magazine, wordt daaraan toegevoegd. Bovendien stond de cartoon op

de cover en op de website van *MO** "met het oog op de maximale verspreiding van het magazine". Tot slot, aldus het hof van beroep, is Forrest geen politicus maar een zakenman. Het arrest vindt kortom dat de karikatuur "de goede naam van Forrest manifest onnodig en doelbewust aantast" en dat *MO** de bedoeling had hem "aan de publieke verachting bloot te stellen".

Deze argumentatie komt niet eens in de buurt van de nodige motivering waaraan een overheidsinmenging in de persvrijheid moet voldoen. Volgens artikel 10 EVRM kan ook een rechtbank enkel maar een beperking, sanctie of schadevergoeding opleggen aan de pers wanneer ze concreet en omstandig motiveert dat dit beantwoordt aan een dwingende sociale noodwendigheid en dat er evenredigheid is tussen middel en

doel. Allicht had het hof van beroep van Brussel zich beter kunnen inspireren op de rechtspraak van het Europese Mensenrechtenhof betreffende kritiek op publieke personen, satire en cartoons. Nu heeft het arrest die rechtspraak "als niet ter zake dienend" aan de kant geschoven en daarmee een zeer bedreigende uitspraak gedaan.

Verontrustend is tot slot dat dit arrest de grondwettelijk beschermde drukpersvrijheid enkel wil toegepast zien op gedrukte teksten in kranten en tijdschriften. Het hof houdt namelijk vast aan de stelling dat de getrapte verantwoordelijkheid van artikel 25, tweede lid van de Grondwet niet van toepassing is als het om afbeeldingen, cartoons of spotprenten gaat. Nochtans is het principe van de getrapte verantwoordelijkheid nog altijd één van de fundamentele waarborgen van de persvrijheid in dit land.

Uitnodiging

Algemene Vergaderingen

VVJ – AVBB

Zaterdag 23 februari 2013 om 10 uur
Zennestraat 21, 1000 Brussel

Opnieuw dient zich een uiterst belangrijk werkjaar aan voor alle Vlaamse en Belgische journalisten. De mediacrisis blijft woeden en bedreigt zowel werkgelegenheid als loon- en andere werkvoorwaarden. Meer dan ooit hebben redacties nood aan onafhankelijkheid binnen het mediabedrijf. En intussen slijpen sommige politici en magistraten de messen om er op een onbewaakt moment mee te kunnen uithalen richting pers.

Enkel een collectieve en solidaire opstelling van alle journalisten zal toelaten de gepaste signalen te sturen naar de mediahuizen en de overheden. Mee daarom zijn de Algemene Vergaderingen van VVJ en AVBB op 23 februari van groot belang. We rekenen dan ook sterk op jullie aanwezigheid.

de Raad van Bestuur van de VVJ/AVBB

ALGEMENE VERGADERING VVJ

Agenda:

1. Activiteitenverslag 2012, voorgesteld door de voorzitter
2. Debat over actuele dossiers; planning werkjaar 2013
3. Financiën: rekeningen 2012 en begroting 2013, voorgesteld door de secretaris-penningmeester; décharge van de bestuursleden
4. Invulling nieuwe mandaten in de Raad van Bestuur
5. Varia

na de A.V. van de VVJ:

ALGEMENE VERGADERING AVBB

Agenda:

1. Activiteitenverslag 2012, voorgesteld door de co-voorzitters
2. Debat over actuele dossiers
3. Financiën: rekeningen 2012 en begroting 2013, voorgesteld door de secretaris-penningmeester; décharge van de bestuursleden
4. Invulling nieuwe mandaten in de Raad van Bestuur
5. Varia

De voorzitters van de AVBB (VVJ en AJP) nodigen alle aanwezigen na de A.V. uit op een glas.

Voor wie ?

De Algemene ledenvergaderingen van VVJ en AVBB omvatten alle erkende beroepsjournalisten die lidgeld betaalden voor 2013.

Zij hebben zowel stemrecht als het recht om verkozen te worden in de Raad van Bestuur.

Andere VVJ/AVBB-leden (stagiairs, oud-journalisten, persmedewerkers, houders van een T-kaart, studenten/docenten) kunnen de AV bijwonen zonder stemgerechtigd of verkiesbaar als bestuurslid te zijn.

Model van volmacht

Maximaal 5 volmachten per aanwezig lid.

Ondergetekende, ...

stemgerechtigd lid met erkenningsnummer N .....

geeft hierbij volmacht aan .....

om in zijn/haar naam te stemmen op de A.V. van VVJ en AVBB van 23 februari 2013.

MEDIACADEMIE LEIDT VLAAMSE JOURNALISTEN EN ANDERE MEDIAPROFESSIONALS OP

Met de steun van de Vlaamse overheid kunnen redacteurs en mediaprofessionals in 2013 opnieuw een groot aantal opleidingen volgen. Mediacademie wapent hen met de noodzakelijke competenties om de kwaliteit van de geschreven pers te waarborgen in een snel veranderend digitaal medialandschap. Nieuw dit jaar is een reeks workshops over actuele domeinen als datajournalistiek, diversiteit, auteursrecht en deontologie in een digitale omgeving.

Mediacademie is een initiatief van de vier associaties van de geschreven pers – Vlaamse Nieuwsmedia, The Ppress, UPP en VUKPP – met de steun van Vlaams minister van Media Ingrid Lieten. Redacteurs en mediaprofessionals die vast of freelance werken bij leden-uitgevers van de organiserende federaties hebben vrij toegang tot deze opleidingen. De financiering van deze opleidingen gebeurt via cofinanciering, waarbij maximaal 60% van de kosten van een opleiding gesubsidieerd wordt, tot een plafond van 1 miljoen euro.

Mediacademie stroomlijnt een groot deel van de bedrijfsopleidingen van de geschreven persuitgevers. De klemtoon ligt op de uitbouw van redactionele vaardigheden, de integratie van nieuwe media, het inzicht in de mediabeleving van de lezer en de deontologische kennis van zowel redacteurs als zakelijke medewerkers. Al deze aangeleerde vaardigheden zijn niet eigen aan een specifiek bedrijf en zijn van nut tijdens de volledige loopbaan, ongeacht de huidige functie van de freelancer of werknemer. Mediacademie mikt op de ontwikkeling van nieuwe competenties, maar wil ook bestaande kennis op de werkvloer naar waarde schatten; de expertise van senior redacteurs en mediaprofessionals wordt aangewend om een jongere generatie op te leiden. Het aanbod houdt rekening met de behoeften van diverse doelgroepen; grote en kleine uitgeverijen, dagbladen, ma-

gazines en gespecialiseerde periodieke uitgaven.

Naast bedrijfsopleidingen worden dit jaar ook extra opleidingen georganiseerd op advies van de interdisciplinaire adviesraad, samengesteld uit vertegenwoordigers van de uitgevers, de professionele en academische opleidingen journalistiek, VVJ, de Raad voor de Journalistiek, VDAB, Fonds Pascal Decroos, het kabinet Media, de administratie Media, de audiovisuele sector. Deze bijzondere opleidingsinitiatieven behandelen het statuut van jonge redacteurs en mediaprofessionals, zelfmanagement voor freelancers, auteursrechten en licenties, deontologie van redacteurs en mediaprofessionals, datajournalistiek en visualisatie, de analyse van nieuwscontent, armoede en diversiteit in de media.

Ten slotte overkoepelt Mediacademie ook alle opleidingen van de Academie voor de Periodieke Pers, kortweg Persacademie.be. Deze workshops zijn in hoofdzaak gericht op kleine en middelgrote uitgeverijen en redacties van gespecialiseerde (leden)bladen, maar staan open voor alle redacteurs en mediaprofessionals.

Meer informatie via www.mediacademie.be

Contact: Katrien Kiekens - info@mediacademie.be
02 558 97 64

Gazet van Antwerpen is op zoek naar een

Eindredacteur *m/v*

JE UITDAGING?

Je bent gebeten door de nieuwsmicrobe, en het regionale nieuws is jouw passie. Je zorgt ervoor dat het nieuws op een juiste manier in de krant komt. Een passende kop boven een artikel plaatsen en het redigeren van teksten vind jij een echte uitdaging.

JE PROFIEL?

Je hebt minimum 2 jaar ervaring in de sector. Weet dat je bijna elke avond en regelmatig in het weekend aan de slag bent. Naast een flinke dosis creativiteit beschik je ook over een vlotte pen en een perfecte taalbeheersing. Multimedial denken is een must. Kennis van Indesign is een pluspunt.

ONS AANBOD?

Wij bieden je een boeiende functie in een aangename werkomgeving. Je mag rekenen op een aantrekkelijke verloning met extralegale voordelen.

HEB JE INTERESSE?

Solliciteer op www.werkenbijconcentra.be

GAZET VAN ANTWERPEN
Er is zoveel dat ons verbindt

Concentra MEDIA

HET BELANG VAN LIMBURG

BOB HAVANA

HEBBES

NOSTALGIE
What a feeling!

metro

jet!

TV OOST

SEMI INDEX

Acht

Oproep VVJ

ASSISENPROCES-KIM DE GELDER: INFORMEREN MET DE GEPASTE TERUGHOUDENDHEID

Op 19 februari begint in Gent het assisenproces van Kim De Gelder. De rechtszaak wekt begrijpelijkerwijs veel belangstelling bij publiek en nieuwsmedia. De VVJ vraagt alle journalisten en redactievertwoordelijken om naast hun informatietaak ook enkele noodzakelijke beperkingen in acht te nemen.

Zo is de capaciteit van de assisenzaal en van de aansluitende relaiszaal beperkt, en dringen zich daarnaast belangrijke veiligheidsmaatregelen op. De VVJ vraagt daarom dat het systeem van **toegangsbadges**, zoals het met de Gentse justitievertwoordelijken is uitgewerkt, wordt gerespecteerd.

- Enkel houders van een rode badge hebben toegang tot de eigenlijke assisenzaal. Het gaat om 12 badges, die zijn toegewezen aan evenveel redacties: Belga, VRT-radio, VRT-tv, VTM, TV-Oost, *De Standaard*, *Het Nieuwsblad*, *Het Laatste Nieuws*, *De Morgen*, *Gazet van Antwerpen - Het Belang van Limburg*, RTBf en www.assisen.be. Elk van deze twaalf badges kan enkel worden gebruikt door journalisten die zich vooraf hebben gemeld. De betrokken journalisten hebben hun **officiële perskaart bij zich om zich te kunnen legitimeren** bij het veiligheidspersoneel.
- Daarnaast worden 2 tekenaars toegelaten tot de eigenlijke assisenzaal. Geïnteresseerde nieuwsmedia moeten onderling afspreken hoe die worden ingeschakeld.
- De 25 persplaatsen in de relaiszaal worden enkel gebruikt door nieuwsmedia en journalisten die zich vooraf hebben opgegeven hiervoor. Zij hebben hun **officiële perskaart bij zich om zich te kunnen legitimeren** bij het veiligheidspersoneel.

De VVJ dringt verder aan op de **gepaste terughoudendheid** ten aanzien van de actoren op het proces.

- Juryleden worden niet benaderd.
- Slachtoffers en hun familie kunnen aanspraak maken op respect voor hun leed en waardigheid.
- Ook personen uit de omgeving van de beschuldigde (ouders en anderen) worden niet ongepast benaderd.
- *Zie artikel 22 tot en met 26 van de Code van de Raad voor de Journalistiek en de richtlijn van de Rvdj over identificatie in een gerechtelijke context (www.rvdj.be).*

Specifiek wat **beeld- en geluidsoptnamen** betreft vraagt de VVJ dat de met justitie gemaakte afspraken worden nageleefd.

- Beelden van het proces worden enkel gemaakt door twee tv-ploegen (VRT en VTM) en twee fotografen (Belga en

Photonews); zij spelen hun beelden door aan andere geïnteresseerde nieuwsmedia. Het nemen van de beelden gebeurt van posities die door de voorzitter of de persraadsheer worden aangegeven.

- De betrokken beeldjournalisten kunnen hun beelden in de assisenzaal enkel maken bij de aanvang van het proces (een tiental minuten), op latere ogenblikken wanneer de voorzitter van het assisenhof dit toelaat, en bij het einde van het proces tijdens de voorlezing van het eindarrest.
- Tv-beelden van de beschuldigde mogen slechts het onderlichaam tonen; op foto's van de beschuldigde moet het gezicht volledig en grondig gerasterd zijn. De betrokken beeldmedia geven hun beelden enkel op deze wijze door aan collega's.
- Idem voor beelden van de begeleidende veiligheidsagenten.
- Geen close-ups van juryleden.
- In de relaiszaal worden geen visuele of audio opnamen gemaakt.

Aanspreekpunten

Justitie

Martin Minnaert, persraadsheer Hof van Beroep Gent
martin.minnaert@just.fgov.be - 0485-54.33.19

Ingrid Mallems, voorzitter Rechtbank van Eerste Aanleg
 Gent - ingrid.mallems@just.fgov.be

Pers

Pol Deltour, nationaal secretaris VVJ
pol.deltour@journalist.be - 0478-38.10.33

Lieven Van Assche, voorzitter VVBJ (beeldjournalisten)
info@lievenvanassche.be - 0477-28.84.71

Erwin Verhoeven, *Het Laatste Nieuws*
erwin.verhoeven@persgroep.be - 0475-48.35.64

Uittreksel uit de Code van de Raad voor de Journalistiek:

IV. - RESPECT VOOR HET PRIVÉLEVEN EN DE MENSELIJKE WAARDIGHEID

22. - De journalist houdt rekening met de rechten van eenieder die in de berichtgeving voorkomt. Hij weegt die rechten af tegenover het maatschappelijk belang van de informatie.

23. - De journalist respecteert het privéleven van personen en tast het niet verder aan dan noodzakelijk in het maatschappelijk belang van de berichtgeving.

De journalist gaat in het bijzonder omzichtig om met mensen in een maatschappelijk kwetsbare situatie, zoals minderjarigen, slachtoffers van criminaliteit, rampen en ongevallen, en hun familie.

24. - De journalist respecteert de menselijke waardigheid en tast ze niet verder aan dan noodzakelijk is in het maatschappelijk belang van de berichtgeving.

De journalist vermijdt overdrijving bij het vrijgeven van beelden en/of details, ook wanneer de feiten de publieke opinie sterk beroeren.

25. - De journalist uit geen ongegronde verdachtmakingen of beschuldigingen.

26. - De journalist respecteert het leed van slachtoffers en hun omgeving en bij zijn nieuwsgaring dringt hij zich niet ongepast op.

OPEN ACCESS ONTSLUIT WETENSCHAP OOK VOOR JOURNALISTEN

Steven Vanden Bussche

Met open access, het vrij toegankelijk maken van wetenschappelijk onderzoek, beschikken ook journalisten over een potentiële goudmijn van informatie om aan te boren.

Gwen Franck en Inge Van Nieuwerburgh zijn beide verbonden aan de Open Accesscel van de UGent en medebeheerder van openaccess.be. "Open Access is hét alternatief voor de traditionele manier van wetenschappelijk publiceren", zeggen zij in koor. Met de recente ondertekening van de *Brussels Declaration on Open Access* willen ze het systeem op de politieke agenda plaatsen.

Open access houdt in dat onderzoek vrij beschikbaar is, zonder copyright- of prijsbarrière. De kosten van het publicatieproces worden niet verhaald op de lezer. Ook universiteiten, bibliotheken en zelfs de industrie en kmo's kunnen vrij over de onderzoeksgegevens beschikken.

"Niet alleen verloopt de publicatie sneller als ze online gebeurt, maar ook worden zo meer mensen bereikt", zeggen Franck en Van Nieuwerburgh. "Dat vergroot de return van onderzoek naar de maatschappij. Onze universiteiten en veel onderzoek worden overigens grotendeels gefinancierd door Vlaanderen."

Publiceren in *open access* kan op twee manieren. *The golden road to open access* houdt in dat auteurs onmiddellijk in een *open access* tijdschrift publiceren. Het alternatief is *the green road to open access*. Auteurs publiceren dan nog steeds in traditionele wetenschappelijke tijdschriften, maar ze maken ook een versie van het artikel voor een *open access repository*. Dat is een vrij toegankelijke, open databank van publicaties, die ook technisch uitgebouwd is om de zichtbaarheid zo groot mogelijk te maken.

Meer en meer organisaties maken van *open access* gebruik. Een voorbeeld is arXiv.org, dat specifiek voor fysici, chemici en wiskundigen is bestemd. Behalve wetenschappelijke publicaties worden ook almaar meer conferentiepapers, nieuwsartikelen, technische rapporten en doctoraatsverhandelingen aangeboden. Ook al is dat niet steeds *peer reviewed* materiaal, toch wordt er goed op gelet dat er niet aan kwaliteit wordt ingeboet.

Momenteel zijn enkel de universiteiten van Gent en Luik verplicht om een elektronische full text versie van een publicatie te deponeren. Dat gebeurt in hun eigen *repository*, voor Gent is dat biblio.ugent.be en voor Luik orbi.ulg.ac.be. Voor het overige is het beschikbaar stellen in *open access* optioneel, maar Franck en Van Nieuwerburgh hopen dat meer instellingen de stap zetten. "De kwaliteit van een onderzoek wordt in Vlaanderen nog te eenzijdig afgemeten aan de publicatie in hoge impacttijdschriften. De verspreiding van het onderzoek speelt maar beperkt mee. *Open access* zou mee opgenomen moeten worden als voorwaarde voor het verkrijgen van fondsen. Met de *Brussels Declaration* komen we daar hopelijk toe."

Onderzoek met een beurs van het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) moet vandaag wel al binnen de zes of twaalf maanden na publicatie via *open access* beschikbaar zijn. "Maar er is te weinig opvolging", aldus Franck en Van Nieuwerburgh. "Veel onderzoekers kennen het systeem niet, noch wat de auteursrechtelijke noch wat de financiële kant betreft. Idealiter behoudt een auteur zijn auteursrechten en geeft hij het onderzoek vrij onder een *creative common licentie*. Dat is een licentie die de gebruiker bijvoorbeeld toelaat een kopie te verspreiden zonder toestemming van de auteur. Overigens vereist dat natuurlijk ook een minimum aan infrastructuur voor de opvolging."

Goudmijn ?

Hoe meer toegang tot informatie, hoe beter, beaamt Dieter De Cleene, wetenschapsjournalist bij het maandblad *EOS*. "Het kan in elk geval geen kwaad om te kijken welke studies er achter de persberichten zitten die onderzoeksinstellingen uitsturen. Het is geen geheim dat zij de zaken soms rooskleuriger en spectaculairder voorstellen dan uit het onderzoek zelf blijkt."

Toch blijft De Cleene voorzichtig. "Studies in handen krijgen is één ding, ze correct interpreteren is nog iets anders. Een wetenschappelijke achtergrond en een basisnotie van statistiek kunnen helpen om materiaal goed in te schatten. Maar zelfs dan is het soms nog moeilijk te begrijpen. Dan blijft enkel over experts of wetenschappers te raadplegen die er wel iets van afweten."

Een belangrijke voorwaarde om de schat aan wetenschappelijke informatie optimaal te benutten, is dat je als journalist voldoende tijd krijgt. De Cleene: "Je moet de mogelijkheid hebben om je in de materie te verdiepen en experts te raadplegen. Dat lukt niet in 1-2-3."

Maar ook van de kant van de aanbieders mag volgens Dieter De Cleene de nodige kritische zin worden verwacht. "Ik denk het vooral belangrijk is dat er een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen wat 'echte' *peer-reviewed* studies zijn en wat niet. Wat iemand op een conferentie heeft verteld (en in *open access* terug te vinden kan zijn in een conferentieverlag, red.), is nu eenmaal niet van dezelfde orde als de uitkomst van een *peer reviewed* onderzoek."

Steven Vanden Bussche is freelancecorrespondent voor *Belga*

(Foto Christophe Licoppe /PhotoNews)

Meer info: openaccess.be

VERENIGING VLAAMSE JOURNALISTEN ANTWERPEN NODIGT U UIT:

NIEUWJAARSRECEPTIE EN SPEEDDATE MET WOORDVOERDERS

op

DINSDAG 5 FEBRUARI 2013, 19u30

Provinciehuis Antwerpen, Koning Elisabethlei 22, Antwerpen

De speeddate is dé kans bij uitstek om een gezicht te plaatsen bij een e-mailadres of een telefoonnummer!

Tijdens de nieuwjaarsreceptie kunt u kennismaken met een groot aantal woordvoerders uit de provincie Antwerpen. Voorafgaande aan deze speeddate organiseren we een interessant gesprek over een actueel thema, afsluiten doen we met hapjes en een drankje.

Het is trouwens één van de laatste gelegenheden om de stad Antwerpen nog eens van op de 15de verdieping van het Provinciehuis te bekijken. Daarna wordt het gebouw gesloopt.

Graag inschrijven via de website www.journalist.be/vvjantwerpen of via ons e-mailadres vvjantwerpen@journalist.be.

*Dit evenement wordt ons mogelijk gemaakt dankzij de **Provincie Antwerpen**.*

Lukas DE VOS (VRT-Radio): 'Nieuws is nog altijd iets ernstigs'

Jan Backx

Ooit glipte Lukas De Vos onder de arm van Fidel Castro's lijfwacht om tot bij de kampioen van de monologen te geraken. In de greep van een helse diarree haalde hij toch nog het topje van de Afrikaanse Nyirangongo-vulkaan. Geregeld tovert hij ter lering van krampachtig zoekende jonge confraters moeiteloos nummers van toppolitici uit zijn gsm. Als geen ander durft hij creatief-taalvaardig met het VRT-radio-weerbericht om te springen. En ondertussen schreef hij ook nog zestig boeken en boekjes. Het is fijn praten met een enthousiaste spraakwaterval die van zijn vak geniet, graag lacht, alles afweet van thrillers maar ook de grote ernst van het journalistieke emplot inzicht.

De Vos kwam in 1949 ter wereld. In Willebroek. "Onze thuis kreeg mokerslagen te verduren", vertelt hij. "Eerst een ouder zusje wiegendood en toen ik anderhalf was stierf mijn moeder. Vader, die ik typeer als een beminnelijke rechtse anarchist, werkte bij de Métallurgie Hoboken. Hij stuurde me naar het college in Boom, omdat hij dacht dat ik discipline nodig had. Prompt had ik boel, want ik ging niet naar de mis. En de eerste dag van de retorica stuurden ze me naar huis omdat mijn haar te lang was. *The sixties*, weet je wel. Ik zat veertien dagen thuis en vader gaf uit principe geen kik. Ik moest het zelf maar weten. Tot de schooldirecteur en de prefect kwamen aanbellen. Nee, ik gaf niet toe. Maar er werd een compromis bereikt: ik mocht de school weer binnen als ik mijn lange haar strak achterover kamde. Bende vuile hypocrieten!" (grinnikt)

Later trok hij naar Gent, om eerst een jaartje economie te studeren en dan over te schakelen op Germaanse. "Formidabele tijd", aldus Lukas. "Ik bloeide helemaal open tot linkse anarchist. In 1969 bezette ik mee de Blandijnberg. Ik was praeses, coördinator, stampte als de lieve lust wel 37 werkgroepen uit de grond én ik schafte de studentendopen af. Ja, ik ben altijd een 68'er gebleven."

Zijn eerste job was er een aan de universiteit van Bukavu. "Ik heb er drie jaar Engels gedoceerd. Mobutu regeerde en ik zag hoe nationalisaties het land deden leegbloeden. Via Melbourne – waar ik ook even les gaf – kwam ik terug in België. Ik bleef actief in het academische wereldje, als assistent aan de UIA en middels een tijdelijk contract aan de VUB.

Zo stoomde ik ooit vijftien Iraanse vrouwen klaar, die hier in het Nederlands kwamen verder studeren."

Intussen zette hij stappen in het uitgeverwereldje. Anekdote: Lou Nagels, de stichter van *Heideland*, zat met een serieus probleem, hij stond contractueel achter met acht boeken die hij moest maken voor een Nederlandse collega. Toeristisch-historische boeken. "De wanhopige Lou porde me aan", vertelt Lukas. "En ik vond het een leuke uitdaging. Ik reed naar die Hollandse uitgever en stelde een 'afbetalingsplan' voor. We waren net voor Kerstmis, en na Nieuwjaar zou ik terugkeren met drie kant-en-klare boeken. Met een goede vriend ging ik aan de slag en *voilà*, op 4 januari trok ik trots naar Nederland met onder de arm drie dikke turven over *De 17 Provinciën en hun Grote Steden*."

Lukas De Vos: 'Wie iets niet wil weten, is rijp voor het fascisme'

En toen kwam de journalistiek. "Ik was halfweg de dertig. Getrouwd, twee kinderen. Kortom: tijd voor behoorlijk, vast werk. Samen met achttienhonderd anderen legde ik het VRT-examen af. Elf slaagden er, en ik was blijkbaar de primus. Ik mocht zelf mijn job aan de Reyerslaan kiezen en dacht slim te zijn: de Wereldomroep, want daar kon je veel reizen... Dat pakte

enigszins anders uit. Kort nadien stond ik heel ander werk te doen, in een kledingszaak aan de Mechelse Bruul, bij een afgeborsteld heertje dat alles afwist van het wereldkampioenschap kanonschieten."

In 1987 bracht De Vos mee verslag uit over de ramp met de Herald of Free Enterprise, en dat onderwerp trekt bij hem meteen een meer ernstig register open. "We moeten tijd nemen om na te denken over waar we mee bezig zijn", filosofeert hij. "Want de oppervlakkigheid rukt op, samen met de verslonzing van het taalgebruik en de verkleuring. De formattering is de dood van de degelijke nieuwsgaring. Iedereen schrijft zowat iedereen af."

Hij erkent de waarde van burgerjournalistiek, "die soms paretjes oplevert". "Maar nieuws is nog altijd iets ernstigs. Dat moet, net zoals de job van loodgieter of dokter, in handen blijven van vakmensen. Zo kan ook een openbare omroep een waarborg betekenen voor de democratie. Niet dat pure objectiviteit en neutraliteit bestaan, maar eerlijkheid moet wel het richtsnoer blijven. Net zoals nuanceren en kritisch zijn. Wie iets niet wil weten, is volgens mij rijp voor het fascisme."

LIESBETH VAN IMPE (*Het Nieuwsblad*): 'WE ZIJN HIER ALS HET DORPJE VAN ASTERIX'

Monica Moritz

Drie jaar geleden verhuisde Liesbeth Van Impe van *De Morgen* naar *Het Nieuwsblad*. Ze startte er meteen als chef politiek en klom een jaar geleden op tot co-hoofdredacteur. Een steile carrièreklim voor een 35-jarige die negen jaar in het métier zit.

De Journalist: Na vijf jaar *De Morgen* overstappen naar *Het Nieuwsblad*, hoe doe je dat?

Van Impe: "Na het collectief ontslag bij *De Morgen* in 2009 was voor mij de maat vol. Ik kon het niet meer opbrengen om voor een krant te schrijven die collega's aan de deur zette om het verzet tegen het beleidsplan van de directie te breken. Plots moesten de *ambetanterikken* die zich niet wilden voegen eruit, zelfs als dat de krant objectief schade toebracht. *De Morgen* heeft zich daar nooit helemaal van kunnen herstellen. Nu doen ze wel al drie jaar wat de directie wil, maar ik heb niet de indruk dat het beter gaat."

Blijft de vraag: hoe stap je van een kleine progressieve krant over naar een naar groot populair blad?

"Toen ik opstapte, dacht ik nog niet meteen aan een alternatief. Tot Peter Vandermeersch vrij snel met een overtuigend voorstel kwam. Voor de buitenwereld lijkt het misschien dat je als journalist aan kwaliteit inboet, maar niets is minder waar. Als journalist zie ik het als mijn job mensen zo goed mogelijk te informeren. Geïnformeerde burgers zijn belangrijk voor een democratie en er zit dus een grote uitdaging in werken voor een groot publiek. Wat ik hier doe voor 1 miljoen lezers, is in sommige opzichten dus belangrijker dan wat ik bij *De Morgen* deed."

Toegankelijke informatie, is dat geen eufemisme voor simpel nieuws?

"Onze lezers zijn geen *dummies*, maar ze lezen evenmin een essay van twintig pagina's over de eurocrisis. Daar hebben veel mensen met een job en kinderen geen tijd voor.

Wel zijn ze geïnteresseerd in nieuws en horen ze af en toe dingen waarvan ze denken: daar snap ik nu echt niks van. Een populaire krant kan die complexe dossiers op een begrijpelijke manier analyseren. Zodat de lezer weet waarom de eurocrisis ook voor hem belangrijk is. Ons publiek wil het nieuws volgen in een op maat geschreven krant maar zonder het gevoel te hebben dat het een sensatiekrant leest, want dan krijgen we meteen verontwaardigde reacties."

Opboksen tegen *Het Laatste Nieuws* is toch niet makkelijk?

"Je hebt maar twee grote kranten in Vlaanderen, dus ben je automatisch concurrenten. Maar het is allerminst onze ambitie om ook een *HLN* te maken. Het profiel van de kranten vandaag, en dat van hun lezers, zijn minder vastomlijnd dan vroeger. Er is meer overlapping. Toch merk je de verschillen als je de kranten dagelijks naast elkaar legt. De toon is anders, het gebruik van de foto's verschilt en iedere krant ergert zich aan andere dingen. We openen vaak met hetzelfde item, dat klopt. Maar een krant is meer dan die voorpagina en die

ene kop. Overigens is er nieuws waar je gewoon niet naast kunt kijken, zoals de sluiting van Ford. Maar dat belet je nog altijd niet om een eigen invalshoek te kiezen waarmee je de problematiek duidelijk maakt. En wij geven een rapport, een cijfer graag een gezicht. Zo maken wij ook de grote verhalen herkenbaar."

Doet iedereen tegenwoordig niet aan belevingsjournalistiek?

"Ja, omdat mensen zich dan makkelijker kunnen inleven in het onderwerp. Maar wat we momenteel te weinig doen, is onderzoeksjournalistiek. Allemaal zitten we op redacties waar geklaagd wordt over de werkdruk en die we graag groter willen. We zijn dan ook aan het uitzoeken hoe we weer ruimte kunnen maken voor diepgaande stukken. Je kan geen krant maken met alleen snelle, oppervlakkige stukken. Dat zijn items die je overal elders ook kunt lezen. We moeten dus blijven investeren in kwaliteit, ondanks de moeilijke context van een economische crisis, teruglopende advertentie-inkomsten en de simpele vaststelling dat we nu al bijzonder veel van onze journalisten vragen. Daar komt bovenop dat we moeten blijven investeren in print, maar intussen ook handenvol geld uitgeven aan digitaal. Het klopt wel dat de meeste kranten winst maken, maar zeggen dat het goed met hen gaat is *ietske* te makkelijk. We moeten niet flauw doen, de krant is een fragiel product geworden. Alle vanzelfsprekendheid is weg door het gratis aanbod, de gigantische concurrentie en het feit dat de lezers-trouw afneemt. Je moet je doelgroep continu blijven overtuigen van je relevantie en betrouwbaarheid."

Hoe moet het dan verder met de klassieke krant?

"Tien jaar geleden was het *bon ton* om te zeggen dat de papieren krant zou verdwijnen. Maar vandaag bestaan print en digitaal naast elkaar. Ik zie papier niet meteen verdwijnen in Vlaanderen. We zijn hier als het dorpje van Asterix, omringd door de Romeinen. Bij ons gaat het allemaal wat trager. Terwijl de hele wereld over ineenstrijkende cijfers van print klaagt, blijft ons krantenmarktje bescheiden groeien. Blijft dat je ook in een klein gebied als Vlaanderen altijd een publiek moet vinden voor radio, televisie, internet en print, als je alles betaalbaar en rendabel wilt houden."

Toen de zaak-Vandendriessche losbarstte, schreef je een stuk over ongewenste intimiteiten. Waarom deed je dat niet eerder, toen Pol ook jouw knie streelde?

"Het is pas als je andere getuigenissen hoort dat je denkt: *tiens*, eigenlijk ken ik dat soort verhalen, maar ik heb ze altijd normaal gevonden. Het gebeurde gewoon en we hebben het er allemaal maar *bijgepakt*. Dat was fout want het wás niet

Liesbeth Van Impe: 'Als journalist moet je bereid zijn enkele jaren af te zien en hard te werken.'
(Foto Monica Moritz)

normaal. Maar je moet die aantijgingen wel kunnen bewijzen. Tine Hens heeft verdorie veel moed gehad toen ze alles onthulde, en toen ze daarop werd aangevallen, zag ik het als mijn plicht om tenminste nu niet langer te zwijgen. Maar mijn stuk daarover, dat was nu eens een echt *Nieuwsblad* stuk, daar zat al het DNA van deze krant in. Het was niet schreeuwerig, ik riep niet: *die mens mag nooit meer aan de bak komen*. Ik heb hem niet aan de schandpaal genageld, geen scheldwoorden gebruikt. Wel heb ik de problematiek op basis van mijn persoonlijke ervaring aangesneden."

Het Nieuwsblad publiceerde wel foto's van de slachtoffers van het busongeval in Zwitserland op de cover.

"De vraag was of je die foto's wel mocht gebruiken en daar hebben we een fout gemaakt. Dat hebben we ook publiek toegegeven. Maar dat het een opzichtige sensatiecover was, daar ben ik het *gruwelijk* mee oneens. *Allé*, daar moet je nu eens de cover van *Het Laatste Nieuws* naast leggen. Ik vond het jammer dat we in dezelfde zak als *HLN* werden gestoken. Met de foto's wilden we het drama een menselijk gezicht geven, zonder sensatie."

Wist je al vroeg dat je journaliste wilde worden?

"Zo rond mijn zestiende al. Het leek me een fantastische job, maar ik beschouwde het toen nog niet als een realistisch toekomstplan. Ik heb zelfs even gedacht om geneeskunde te studeren. Uiteindelijk heb ik voor Romaanse Filologie gekozen. Tja, waarom ga je op je achttiende studeren wat je gaat studeren? Ik kende toevalig iemand die Romaanse deed en dat fantastisch vond. Frans was voor mij toen ook de mooiste taal ter wereld. Taal en vooral de macht van de taal fascineerden me. Politiek ook, maar ik ben nooit lid van een partij geworden. Na de unief heb ik een opleiding gevolgd aan de Media Academie van De Persgroep en na twee dagen op de redactie dacht ik: dit is echt wat ik de rest van mijn leven wil doen."

Je komt uit een katholiek Vlaams nest, wat hou je daaraan over?

"*Goh*, een katholiek Vlaams nest zoals veel mensen van mijn generatie zeker? Ik kom uit West-Vlaanderen en daar waren we niet zo bezig met de Vlaamse kwestie. En katholiek? Ja, van het soort dat niet naar de kerk ging dan toch. Ik ben ook niet gelovig, al lang niet meer. Ik heb wel een vrij klassieke Vlaamse opvoeding gekregen. Ik zat op het lyceum der *Grauwe Zusters Franciscanessen*, compleet met uniform. En ja, ik was altijd de eerste van de klas, werkte mee aan de schoolkrant, nam deel aan de Latijnse Olympiade en aan opstelwedstrijden. Ik hield me ook bezig met de wereldwinkel en zat in de leerlingenraad – dat type dus. Ik vond dat allemaal leuk en was nu eenmaal een goeie, vrij brave studente, zij het niet eentje dat altijd op de eerste rij zat met de vinger in de lucht."

Aan welke zijde van het politieke spectrum sta jij vandaag?

"Ik hoor bij geen enkele partij, maar ik zou mezelf niet-dogmatisch centrumlinks noemen. Ik hou van fatsoen maar ik haat politieke correctheid. Ik ben voor herverdeling en solidariteit, maar ik kan serieus te keer gaan tegen de vakbonden. En op ethisch vlak ben ik ronduit progressief, zonder het debat over mogelijke problemen uit de weg te gaan. Het vervelende

is dat vandaag extreme standpunten de bovenhand krijgen. Het moet allemaal kort door de bocht: goed versus slecht, held versus schurk. Ook als je genuanceerde commentaren schrijft mag je je verwachten aan zeer persoonlijke scheldmails, gericht op je uiterlijk en noem maar op. Maar goed, ik schrijf hier negentig procent van de commentaren, en dat doe ik natuurlijk voor een breed publiek."

Hoe definieer jij een degelijke journalist?

"Dat is iemand die zich moeilijk kan inbeelden dat hij een ander beroep zou uitoefenen. Hij of zij moet daarom geen opleiding journalistiek gevolgd hebben, want ik maak me zorgen over al die afgestudeerden in de journalistiek die denken dat ze al journalist zijn. De stiel leer je al doende. Je moet bereid zijn enkele jaren af te zien en hard te werken. En je moet nieuwsgierig zijn natuurlijk, steeds willen bijleren en een open geest hebben."

Je bent gefascineerd door macht en politiek, maar zelf heb je nu ook macht.

"Ja, maar die is beperkt. Journalisten overschatten hun macht en onderschatten hun verantwoordelijkheid. De macht die ik heb als politiek journalist is in deze tijd van schreeuwerige meningen relatief. En wat de interne gang van zaken betreft:

co-hoofdredacteur Pascal Weiss en ik komen beide uit deze redactie en worden gedragen door de vloer. Dat geeft ons autoriteit, macht is dat eigenlijk niet. Natuurlijk nemen wij samen met Guy Fransen de belangrijke beslissingen en geven we orders. En de evaluatie van

de krant 's morgens is niet altijd even gezellig. Maar ik geloof niet in het type hoofdredacteur dat de bullebak uithangt en journalisten vernedert in het bijzijn van anderen. Je moet je journalisten soms wel duidelijk maken dat ze fouten maken of ondermaats presteren – en als journalist heb je een beetje ruggengraat nodig om die kritiek te trotseren – maar we proberen hier onze kritiek te spuien zonder al te grote emotionele schade te berokkenen." (*lacht*)

Al aan een gezin gedacht?

"Ik, met deze job? In dit stadium? Zeker niet. Met een vriend samenwonen misschien nog wel, maar dan zonder kinderen. Ik plan sowieso geen moederschap en ik ben dus ook niks *on hold* aan het zetten. Ik werk, punt. En ik ben heel blij dat er 's avonds niet iemand op me zit te wachten die me verwijt dat ik weer zo laat thuiskom. Of die me vraagt waarom ik echt nog naar *Terzake* moet kijken. Toch heb je op een redactie vrouwen met kinderen echt wel nodig. Hoe ga je anders dingen aanvoelen waar veel van je lezers mee bezig zijn, ook mannen trouwens?"

Wat doe je in je vrije tijd, als je die al hebt?

"Op dit moment heb ik geen hobby's, alleen het werk telt, en daarnaast een paar vrienden en familieleden. Lezen en naar dvd's kijken doe ik ook, dan zijn we er ongeveer. Mijn passies politiek en literatuur kan ik goed combineren met mijn werk. Roken doe ik niet meer, twee jaar geleden ben ik gestopt omdat ik een rib kapot heb gehoest. Ik rookte twee, soms drie pakjes per dag. Daar ben ik nu mooi vanaf. *Allé*, ik ben 35 jaar nu en politiek hoofdredacteur van de tweede krant van Vlaanderen. Daar ben ik best wel fier op en daarom zeur ik ook niet over een gebrek aan vrije tijd. Dan had ik maar iets anders moeten doen."

De macht die ik heb als politiek journalist, is in deze tijd van schreeuwerige meningen relatief'

Beslissing over de klacht van de heer Guido Van Liefferinge tegen *De Morgen*

Met een brief van 6 juli 2012 dient advocaat Theresia Debrock namens de heer Guido Van Liefferinge klacht in tegen *De Morgen*. Aanleiding is een artikel in *De Morgen* van 8 juni 2012 over het blad *Joepie* met als titel 'Bijna veertig, maar nog lang geen midlifecrisis'.

Geert Van Hecke, redactiemanager van *De Morgen*, heeft hierop op 31 augustus 2012 per brief geantwoord, waarop advocaat Debrock op 9 oktober 2012 heeft gerepliceerd. De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek is op 6 december 2012 samengekomen. Guido Van Liefferinge was in persoon aanwezig samen met zijn advocaat Debrock. Voor *De Morgen* waren redactiemanager Geert Van Hecke en journalist Jeroen De Preter aanwezig.

DE FEITEN

Op 8 juni 2012 publiceert *De Morgen* in haar mediakatern een reportage met als titel 'Bijna veertig, maar nog lang geen midlifecrisis'. Hierin analyseert journalist De Preter de opvallende verkoopscijfers van het blad *Joepie*, die blijven stijgen terwijl nagenoeg alle andere bladen achteruitboeren. Onder meer de beslissing van Van Liefferinge om in 1998 het roer om te gooien, zou daartoe hebben bijgedragen.

In het artikel komt onder meer hoofdredactrice Sylvia Van Driessche aan het woord, die wordt voorgesteld als "dochter van Vic Denis, pseudoniem van Ernest Van Driessche, en een van de founding fathers van *Joepie*. Vic Denis was er al bij toen bladenmaker Guido Van Liefferinge in 1973 de eerste *Joepie* liet verschijnen."

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Volgens klager is deze berichtgeving fout en schendt ze zijn recht op het vaderschap over zijn creatie. Klager heeft *Joepie* in 1973 helemaal alleen opgericht samen met een financiële partner. Hij heeft het hele concept bedacht. Hij heeft de eerste nummers ook bijna alleen volgeschreven. Alleen de foto's maakte hij niet zelf.

Vic Dennis is pas bij het blad gekomen toen het al bestond en leverde in het begin als freelance gratis shownieuwtjes. Hij was op geen enkele manier betrokken bij de creatie van het blad of de verdere redactionele uitbouw of bijsturing ervan. Hij is pas in 1974, toen het blad al anderhalf jaar bestond, in dienst gekomen bij Sparta NV die het blad sinds 1 augustus 1974 in samenwerking met Van Liefferinge uitgaf.

Er kan volgens klager dan ook geen enkele discussie over bestaan dat hij en hij alleen de bedenker en oprichter is van *Joepie*. Sinds 2009 duiken er in de pers echter herhaaldelijk verwijzingen op naar Vic Dennis als oprichter of medeoprichter. Toen dergelijke berichten verschenen in onder meer *De Standaard* en *Het Laatste Nieuws*, werden die op zijn verzoek rechtgezet. *De Morgen* weigerde dat in 2009 echter te doen. Een recht op antwoord werd toen op formele gronden geweigerd. Nu *De Morgen* Dennis opnieuw opvoert als "een van de founding fathers van *Joepie*", wil klager voor eens en voor altijd komaf maken met die beweringen. Vermits *De Morgen* eerder geweigerd heeft om een rechtzetting te publiceren, wil hij via de Raad verkrijgen dat deze fout wordt rechtgezet zodat iedereen voortaan zou weten dat Dennis geen (mede) oprichter is.

Klager vermoedt dat een interne mededeling van De Persgroep Publishing van 15 januari 2009, waarin de aanstel-

ling van Sylvia Van Driessche tot hoofdredactrice van *Joepie* wordt aangekondigd, aan de basis ligt van deze foutieve berichtgeving. In dat bericht wordt gezegd dat Van Driessche "op die manier in de voetsporen treedt van haar vader Vic Dennis, die in 1973 een van de oprichters en drijvende krachten achter *Joepie* was."

Klager vreest dat dit alles een door De Persgroep Publishing georkestreerde en doelbewuste strategie is om zijn aandeel in het succes van *Joepie* (en van de andere bladen van dit bedrijf die hij creëerde) te minimaliseren om er in het juridisch geschil dat sinds 2000 met hem loopt, haar voordeel mee te doen.

Op de hoorzitting betoogt journalist De Preter dat hij niets te maken heeft met eerdere berichten in *De Morgen* over *Joepie* en niets wist van de interne mededeling van De Persgroep Publishing uit 2009. Het artikel is zeer lovend voor Van Liefferinge en zijn rol wordt helemaal niet geminimaliseerd, integendeel. De verwijzing naar Dennis als een van de 'founding fathers' betekent alleen maar dat hij van in het begin bij het blad betrokken was.

Volgens redactiemanager Van Hecke analyseert het artikel het succes van *Joepie*, en wordt de rol en het vaderschap van Van Liefferinge helemaal niet geminimaliseerd. Hij wordt wel degelijk vermeld als bedenker en oprichter van het blad en als de persoon die op beslissende momenten de nodige bijsturingen doorvoerde. De klacht berust dan ook op een gewild onjuiste lezing van het artikel.

Wanneer in het artikel verwezen wordt naar Dennis als een van de founding fathers, dan is dat precies om een onderscheid te maken tussen zijn rol en die van klager. *Founding fathers* verwijst trouwens oorspronkelijk naar de leden van de Amerikaanse grondwettelijke conventie, wat iets anders is dan oprichters. Het kan niet betwist worden dat Dennis een belangrijke rol speelde in de financieel precaire beginperiode van *Joepie*, en dat zijn gratis bijdragen zeer welkom en zelfs noodzakelijk waren om het blad te laten overleven. Van Hecke betwist verder dat er sprake zou zijn van enige inmenging van De Persgroep Publishing. Hij vindt dit zelfs een belediging voor een journalist en een redactie die sterk op hun onafhankelijkheid staan. De klacht heeft volgens hem dan ook niets te maken met een journalistiek ethische fout, maar wel met het juridisch geschil tussen klager en De Persgroep Publishing.

BESLISSING

De Raad voor de Journalistiek kan zich alleen uitspreken over het gewraakte artikel in *De Morgen* van 8 juni 2012, en niet over eerdere artikelen in *De Morgen* of in andere kranten die niet het voorwerp uitmaken van deze klacht, en evenmin over de interne mededeling van De Persgroep Publishing. De Raad heeft geen enkele aanwijzing voor enige beïnvloeding of druk die de onafhankelijkheid van de journalist zou kunnen aantasten, en klager brengt hiervoor ook geen enkel argument of bewijs aan.

Wat het gewraakte artikel in *De Morgen* betreft meent de Raad:

- dat klager op correcte wijze als 'oprichter' van *Joepie* wordt vermeld (in het enkelvoud) en als de 'bladenmaker' die in

1973 de eerste *Joepie* liet verschijnen;
 • dat niet wordt betwist dat Dennis van bij de eerste nummers als los medewerker bij het blad was betrokken, zoals in het artikel wordt vermeld, en dat de aanduiding 'een van de founding fathers' dan ook in die zin moet worden begrepen, en niet dat hij oprichter of medeoprichter zou zijn;
 • dat de unieke rol van klager als bedenker en bezieler van *Joepie*, die het lezerspubliek uitstekend aanvoelde en die het blad doorheen de jaren heeft geleid en heeft bijgestuurd

wanneer dat nodig was, ten volle wordt erkend.

De Raad meent dan ook dat geen beroepsethische fout werd gemaakt.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is ongegrond.

Brussel, 10 januari 2013

Beslissing over de klacht van de heer Piet Vanthemsche tegen VRT

De heer Piet Vanthemsche, voorzitter van Boerenbond, heeft op 4 mei 2012 klacht ingediend tegen de VRT. Aanleiding is een uitzending van *Reyers Laat* op 26 april 2012 waarin Herwig Van Hove te gast was naar aanleiding van een debat over de smaak van witblauw rundvlees. Luc Rademakers, algemeen hoofdredacteur VRT Nieuwsdienst, heeft hierop op 24 mei schriftelijk geantwoord. Hierop volgde een repliek van klager op 1 juni 2012.

De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 29 oktober 2012. Voordien heeft de rapporteringscommissie de omstreden aflevering van *Reyers Laat* bekeken. Klager was persoonlijk aanwezig, samen met juridisch adviseur Bart Beliën. De VRT werd vertegenwoordigd door Carl Voet, hoofdredacteur weeknieuws en door Caroline Wyffels, juridisch adviseur.

DE FEITEN

Op 26 april besteedt *Reyers Laat* aandacht aan een controverse in de pers waarbij topchefs klagen over de smaak van witblauw rundvlees. Daarvoor is culinair expert Herwig Van Hove uitgenodigd in de studio. Tijdens de uitzending legt Van Hove in nogal ferme bewoordingen uit waarom dat rundvlees volgens hem van minderwaardige kwaliteit is en slecht smaakt, en waarom ander rundvlees veel beter is. "Door de band genomen is het smakeloos, mager en vervelend mals", zegt hij onder meer. Op de opmerking van presentator Van Gils dat het witblauwe rundvlees wel goedkoper is dan bijvoorbeeld vlees van Limousinrunderen, reageert Van Hove: "omdat de hormonen goedkoper geworden zijn".

Nadat de VRT was geïnformeerd over de klacht van Vanthemsche bij de Raad, heeft de VRT aangeboden om klager uit te nodigen voor een debat met een topchef over de kwaliteit van witblauw rundvlees in het programma *Volt* op 9 mei 2012. "Op die manier krijgt de Boerenbond niet alleen de kans om mogelijk onterechte aantijgingen te weerleggen, maar ook om haar visie op de kwaliteit van het Belgisch vlees onder de aandacht te brengen." Klager was bereid op dat voorstel in te gaan "op voorwaarde dat hij een faire kans krijgt om de eerdere beschuldigingen recht te zetten" en kort mocht reageren "op wat naar zijn aanvoelen loze beschuldigingen zijn." In een mail aan de VRT vraagt de ombudsman van de Raad: "Mag ik ervan uitgaan dat u in die zin met de programmamakers

van *Volt* afspreekt, zodat deze zaak snel uit de voeten kan zijn?" Na de uitzending liet klager aan de Raad weten dat hij bij zijn klacht bleef, omdat de journalist van *Volt* niet op de hoogte was van de afspraken en geweigerd had het item in het debat ter sprake te brengen, omdat het niet past in zijn programma.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klager stoort zich aan het feit dat Herwig van Hove, die bekend staat als een 'provocateur', zonder enig weerwerk 'grove, beledigende uitspraken' mocht debiteren in *Reyers Laat*. Hij stoort zich met name aan de uitspraak dat het witblauwe rundvlees goedkoper zou zijn omdat de hormonen goedkoper zijn geworden. Volgens klager is het hormonengebruik in de veeteelt een zeer gevoelige materie, en brengen dergelijke beweringen, zonder tegensprekelijk debat, mogelijk zware imagoschade toe aan de betrokken sector. Klager heeft er geen enkel probleem mee dat iemand een bepaalde opinie verkondigt, ook al is die omstreden. Maar het kan niet dat dergelijke provocerende en kwetsende uitspraken worden uitgezonden zonder enige reactie. De VRT heeft de plicht om onpartijdig en waarheidsgetrouw te berichten. *Reyers Laat* is een informatieprogramma van de Nieuwsdienst en geen satirisch programma. Voor de gemiddelde kijker is het dan ook helemaal niet duidelijk dat het in een programma als *Reyers Laat* niet gaat om objectieve berichtgeving maar om een soort 'ironiserend' entertainment. De VRT is volgens klager dan ook tekortgeschoten in zijn zorgvuldigheidsplicht door Van Hove de kans te geven allerlei persoonlijke stellingen te poneren zonder te voorzien in de mogelijkheid om deze stellingen op een degelijke en correcte manier te weerleggen.

Het feit dat twee andere gasten die in het programma aanwezig waren bij een smaakproef het witblauwe rundvlees lekkerder vonden dan het Limousinvlees, kan volgens klager bezwaarlijk als een voldoende 'tegengewicht' worden be-

(foto Bert Van den Broucke /PhotoNews)

schouwd.

Het debat in *Volt* waarvoor klager een week nadien werd uitgenodigd, en dat volgens hem overigens correct verliep, kan helemaal niet beschouwd worden als een rechtzetting van *Reyers Laat*, zoals de VRT hem had voorgehouden. De journalist van *Volt* weigerde namelijk een link te maken met *Reyers Laat* en weigerde ook het hormonthema ter sprake

Raad voor de Journalistiek

te brengen. Uiteraard kon hijzelf daarover niet beginnen in een programma over de smaak van blauwvlees op gevaar af zelf een polemiek te openen. Bovendien wordt *Volt* op een ander tijdstip en op een andere zender uitgezonden dan *Reyers Laat* en bereikt het een ander publiek.

Wat de grond van de zaak betreft, met name de omstreden uitspraak over de hormonen, stelt de VRT het volgende:

Reyers Laat is geen debatprogramma waar voor- en tegenstanders worden uitgenodigd, maar een informatieve talkshow waarin gasten geïnterviewd worden over een actueel thema.

Naar aanleiding van de discussie over de smaak van het witblauwe rundvlees werd Van Hove uitgenodigd als culinair expert. Het klopt dat Van Hove er voor bekend staat dat hij geen blad voor de mond neemt en dat er geen expert was uitgenodigd voor een wederwoord.

Het klopt dat Van Hove nogal wat kritiek heeft op het witblauwe rundvlees, maar hij bracht wel een genuanceerd verhaal: "Het is niet zwart-wit, het is niet allemaal slecht". Bovendien bracht presentator Van Gils herhaaldelijk nuances aan. Ook de twee andere studiogasten die bij een blinde smaakproef het witblauwe rundvlees lekkerder vonden dan het Limousinvlees, zorgden voor een tegengewicht.

De opmerking van Van Hove over de goedkopere hormonen was bedoeld als een ironiserende grap. Dat werd ook zo door het publiek in de studio opgevat. Het kan misschien een misplaatste grap zijn, men kan het zelfs een 'uitschuiver' noemen, en de VRT kan begrip opbrengen voor het feit dat dit een gevoelig onderwerp is in de landbouwsector. Maar het gaat uiteindelijk om een persoonlijke opinie van een gast in een VRT-programma, en men kan niet verwachten dat op elke opinie een weerwoord volgt. Anders wordt een opinieprogramma zoals *Reyers Laat*, dat rechtstreeks wordt uitgezonden, onmogelijk.

De presentator heeft niet gereageerd op deze opmerking omdat het programma daarover niet ging en hij de discussie daarop niet wilde toespitsen.

De berichtgeving in het gehele item over witblauw rundvlees was wel degelijk evenwichtig en voldoet aan de normen van de journalistieke deontologie.

VRT heeft klager de kans geboden om te reageren in het programma *Volt*, dat wél een debatprogramma is. In de briefing voor de uitzending werd aan klager meegedeeld dat hij het item over de hormonen gerust ter sprake mocht brengen en niet zou worden onderbroken in zijn betoog. Klager weigerde echter om dat onderwerp zelf ter sprake te brengen.

Het debat in *Volt* was inhoudelijk zeer volledig, evenwichtig en genuanceerd. Ook al is de VRT van mening dat hij met het item in *Reyers Laat* geen deontologische inbreuk heeft begaan, klager heeft met zijn deelname aan het debat in *Volt* in elk geval de mogelijkheid gekregen een voldoende weerwoord en weerwerk te leveren.

BESLISSING

Reyers Laat is, zoals op de hoorzitting door de vertegenwoordigers van de VRT werd gezegd, een informatief programma van de Nieuwsdienst waarbij de journalistieke normen moeten worden in acht genomen. *Reyers Laat* is echter geen debatprogramma waarin voor- en tegenstanders met elkaar in discussie treden, maar een informatieve talkshow waarin een beperkt aantal gasten worden geïnterviewd rond actuele thema's. Dit brengt onvermijdelijk een zekere eenzijdigheid met zich mee van de meningen die aan bod komen.

De betwiste uitspraak betrof een provocerende opinie van een deelnemer aan deze informatieve talkshow, en geen opinie van de programmamakers of de presentator ervan. Als auteur van een opiniebijdrage geniet de steller ervan een grotere mate van vrijheid om zijn mening te geven. Een zekere mate van overdrijving is daarbij toegestaan. Deelnemer Herwig Van Hove staat er bij het publiek genoegzaam voor bekend dat hij niet verlegen is om een grap of een overdrijving.

Er kan bovendien weinig twijfel over bestaan dat de betwiste uitspraak over de zogenaamde goedkoper geworden hormonen ironisch bedoeld en niet ernstig op te vatten was, wat ook bleek uit de reactie van het publiek en het licht afwezende gebaar van de interviewer. De relativiteit van de opinie van Van Hove werd trouwens tijdens het programma geïllustreerd doordat zij volledig werd tegengesproken door de smaaktest door twee andere deelnemers die het witblauw rundvlees prefereerden, waardoor Van Hove op zijn beurt te kijk werd gezet.

De Raad begrijpt dat de uitspraak van Van Hove door de sector als beledigend kon worden ervaren, maar meent dat – rekening gehouden met bovenstaande – dit niet aan de programmamakers en presentator verweten kan worden.

De Raad voor de Journalistiek is daarom van oordeel: de klacht is ongegrond.

Brussel, 10 januari 2013

Beslissing over de klacht van mevrouw Pamela De Paepe tegen *Het Laatste Nieuws*

Met een brief van 7 juni 2012 dient mevrouw Pamela De Paepe klacht in tegen *Het Laatste Nieuws*. De klacht werd verder gepreciseerd in een brief van 27 juli door haar advocaat Fernand Moeykens. Aanleiding zijn twee artikelen in *Het Laatste Nieuws* van 25 mei 2012 waarbij twee foto's van klagsters verschenen. Geert Van Hecke, redactiemanager van *HLN*, heeft hierop op 31 augustus 2012 schriftelijk geantwoord, waarop advocaat Moeykens op 9 november 2012 heeft gerepliceerd.

De rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek

is op 6 december 2012 samengekomen. Mevrouw De Paepe werd vertegenwoordigd door advocaat Annelies Van der Veken. Voor *Het Laatste Nieuws* was redactiemanager Geert Van Hecke aanwezig.

DE FEITEN

Op 25 mei 2012 publiceert *Het Laatste Nieuws* een artikel op pagina 1 met als titel 'Pedofiel komt met baby naar recht-bank', geïllustreerd met een foto waarop klagster is te zien

met haar man. Op pagina 4 verschijnt een tweede artikel met als titel 'Geen kind is veilig bij mijn vader' en als bovencapitel 'Dochter werd 14 jaar verkracht tot ze zelfmoord pleegde'. Bij dit artikel werd dezelfde foto afgedrukt.

In beide artikelen wordt verslag uitgebracht van de rechtszaak voor het hof van beroep in Gent tegen de man van klagster, die beschuldigd wordt van seksueel misbruik van zijn minderjarige dochter (uit een eerder huwelijk) die zelfmoord pleegde. In de artikelen wordt uitgebreid verwezen naar het dagboek van zijn dochter waaruit tijdens een eerdere zitting fragmenten waren voorgelezen. Het hof bevestigde de uitspraak van de correctionele rechtbank waarbij de man tot 10 jaar cel werd veroordeeld.

De man verscheen ter zitting in het gezelschap van klagster, terwijl hij een kinderwagen voortduwt met daarin de baby die hij intussen met haar heeft. Volgens het verslag in de krant zorgde dit voor heel wat commotie bij de grootouders van zijn overleden dochter. Ook wordt melding gemaakt van het feit dat een kind van klagster uit een eerdere relatie op vraag van de biologische vader door de jeugdrechtbank bij haar werd weggenomen.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klagster voert ten eerste aan dat de foto's werden genomen en gepubliceerd zonder haar toestemming. Meer zelfs, dat zij geprotesteerd heeft tegen het nemen van foto's, wat uitdrukkelijk wordt vermeld in het artikel. Het recht op afbeelding is een persoonlijkheidsrecht. Het feit dat de foto's genomen werden in een publieke ruimte waar zij vrijwillig aanwezig was, doet daaraan geen afbreuk.

Ten tweede meent klagster dat zij kan worden geïdentificeerd, ook al werd ze niet bij naam genoemd: doordat ze herkenbaar is op de foto's, door de omstandigheden en de verwijzing naar de procedure voor de jeugdrechtbank.

Klagster voert ten derde aan dat er geen enkele maatschappelijke relevantie bestond om over deze zaak te schrijven, laat staan om haar daarbij te betrekken en in het artikel te verwijzen naar haar als 'kersverse echtgenote' en moeder van 'hun liefdesbaby'. Haar verhouding met de beklagde is niet relevant voor de feiten waarvoor hij terechtstond. Haar aanwezigheid op de zitting was enkel een vorm van aandacht voor hetgeen gebeurt met haar echtgenoot – die overigens nog niet definitief veroordeeld is gezien er nog een procedure voor het Hof van Cassatie loopt.

De publicatie van de foto's is dan ook volledig in strijd met haar recht op privacy.

Het Laatste Nieuws betwist deze beschuldigingen en stelt dat de krant in alle aspecten van de berichtgeving over dit proces heel doordacht en consequent is omgesprongen met de beroepsethische afspraken inzake de identificatie in gerechtelijke context.

• Maatschappelijke relevantie

Het artikel is wel degelijk maatschappelijk relevant gezien de ernst van de feiten, de zware veroordeling zowel in eerste als tweede aanleg én gezien de zelfmoord van de misbruikte dochter en haar dagboek dat in de rechtbank werd voorgelezen.

Dat hierbij melding wordt gemaakt van klagster is eveneens relevant. Zij is betrokken bij het onderzoek tegen haar echtgenoot gezien de procedure voor de jeugdrechter waarbij haar dochtertje bij haar werd weggehaald, onder meer naar aanleiding van de dagboekfragmenten waarin het slachtoffer de hoop uitspreekt dat 'dat meisje nooit (moet) meemaken

wat hij mij aandeed'. Bovendien was klagster ostentatief aanwezig op de zitting met haar nieuwe baby, in een ultieme poging om de rechter alsnog gunstig te stemmen.

• Privacy

Volgens artikel 23 van de code is beperkte identificatie van verdachten/veroordeelden in bepaalde omstandigheden mogelijk. Dat was in deze ernstige zaak zeker te verantwoorden. Toch heeft de krant de identificatie tot een minimum beperkt omdat het om delicate zedenfeiten ging, en werd alle aandacht gericht op de feiten en niet op de identiteit. Daarom werd beslist om alleen de voornaam en de eerste letter van de familienaam van de verdachte/veroordeelde te publiceren. Klagster werd zelfs niet geïdentificeerd.

De publicatie van de foto van een geënceneerde pose waarmee een beschuldigde geprobeerd heeft de rechter gunstig te stemmen, en die door de burgerlijke partijen als een provocerende pose werd bestempeld, is relevant en overschrijdt in geen enkel opzicht beroepsethische grenzen. Dat klagster mee in beeld komt als zij meewerkt aan deze opvallende enscenering in de publieke context van een zitting van het hof van beroep, is iets wat zij vooraf ten volle had kunnen inschatten. De foto's werden bovendien digitaal bewerkt om identificatie onmogelijk te maken.

BESLISSING

• Maatschappelijke relevantie

De Raad voor de Journalistiek is van oordeel dat berichtgeving over een proces en een veroordeling voor zeer pijnlijke en ernstige feiten van seksueel misbruik, maatschappelijk relevant is. Dat hierbij ook melding wordt gemaakt van klagster, is eveneens relevant gezien onder meer de verwijdering van haar kind, wat rechtstreeks verband houdt met het seksuele misbruik door haar partner, en gezien het feit dat zij op opvallende wijze aanwezig was op de openbare zitting van het Hof.

• Schending van de privacy

Volgens artikel 23 van de code respecteert de journalist "het privéleven van personen en tast het niet verder aan dan noodzakelijk in het maatschappelijk belang van de berichtgeving".

Het Laatste Nieuws heeft alleen de voornaam en de eerste letter van de familienaam van de beklagde/veroordeelde gebruikt. Klagster werd helemaal niet geïdentificeerd.

Wat de foto's betreft meent de Raad dat de krant geen fout heeft gemaakt door zonder toestemming foto's te publiceren die genomen werden op de publieke zitting van het hof van beroep, mede gelet op de context van deze zaak en de commotie die de verschijning van beklagde samen met klagster en hun baby veroorzaakte.

De Raad meent evenwel dat er geen reden was om identificatie van klagster, die geen verdachte was en niet als partij bij dit proces was betrokken, mogelijk te maken, zeker gelet op het delicate karakter van deze zaak, zoals ook door *Het Laatste Nieuws* wordt aangehaald. De Raad is dan ook van oordeel dat artikel 23 van de code is geschonden in zoverre klagster gemakkelijk herkenbaar is op de foto's, zeker op de foto op pagina 4.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is gedeeltelijk gegrond, met name wat de herkenbaarheid van klagster op de foto's betreft.

Brussel, 10 januari 2013

In memoriam

Afscheid van ANN VAN NIEUWENHOVE (48), gewezen VVJ-redactieafgevaardigde bij HET NIEUWSBLAD

Toen Corelio nog VUM heette, en in 2001 door een zware herstructurering ging, was ze het gezicht van het voor zijn rechten opkomende personeel: Ann Van Nieuwenhove. Ann was op dat moment journaliste bij *Het Nieuwsblad - Het Volk*. Sinds 1995 was ze er bezig met regionale berichtgeving, eerst als correspondent voor haar geboortestreek Tielt, later als eindredacteur met coördinerende verantwoordelijkheid. Haar journalistieke loopbaan was ze in 1992 begonnen als freelancer voor de *Krant van West-Vlaanderen*. "Ik sta op en ga slapen met mijn krant", zei ze over haar werk. In 2000 was ze bovendien - onder grote druk van vele collega's - personeelsvertegenwoordigster geworden op de VUM, én voor de VVJ én voor de vakbond BBTK. Het ging bijzonder hard in die jaren. Er moest een nieuwe cao voor de journalisten worden onderhandeld, met nieuwe functieomschrijvingen, evaluatiemechanismen en barema's. In de lente van 2001 ontsloeg de VUM plots vijf oudere journalisten, na evaluaties die door het personeel als schijnvertoningen werden afgedaan. Dat

leidde tot grote onrust en een staking van twee dagen. De daarop volgende zomer volgde een nog grotere klap: de directie kondigde een besparing van € 600 miljoen aan, samen met een collectief ontslag van 228 werknemers, onder wie 110 journalisten.

Het is mee de enorme verdienste van Ann Van Nieuwenhove geweest dat directie en personeel uiteindelijk een redelijk compromis bereikten over het *Pegasus*-plan van de directie. Van een pak journalisten en redactiemedewerkers kon de baan worden gered, en ook voor de arbeidsomstandigheden die de overblijvers werd harde strijd geleverd. Zelf stapte Ann, wel degelijk moegestreden, uit het beroep eind 2003. Vier jaar later sloeg het noodlot pas echt toe. Ze raakte verwickeld in een zwaar verkeersongeval, vertoefde enkele weken in coma en hield er een volledige verlamming aan over. Die tetraplegie heeft

haar zopas, op 7 januari, het leven gekost. Beste Ann, oneindig veel dank voor alles.

Pol Deltour

DEN TSJOK IS NIET MEER

Jacques Vandersichel (7 april 1932 - 28 december 2012)

Jacques Vandersichel maakte deel uit van de eerste generatie geëngageerde nieuwslezers. Ik leerde hem kennen bij de Wereldomroep, waar hij in 1986 hoofdredacteur werd. Later, als directeur, werkte hij mee aan de uitbouw van de nieuwsuitwisseling tussen de Europese openbare omroepen (EBU). Tot 1993 was hij ook voorzitter van de Europese vergadering van tv-hoofdredacteurs. Hij slaagde erin de korte golf langer te houden dan gepland, begon met satellietuitzendingen (de Astra), loodste de Wereldomroep naar de nieuwe politieke realiteit van de staatshervorming, en verkreeg voor de herdoopte Radio Vlaanderen Internationaal het ambassadeurschap. De cursus *Nederlands voor Anderstaligen* die daarbij hoorde, schreef hij zelf.

Eén keer is hij foeterend mijn studio binnengestoven. Ik had

net een interview met Guy Verhofstadt, toen nog voorzitter van de liberalen, uitgemonteerd, met op cruciale momenten het klokkenspel van de nabij gelegen Katelijnekerk ertussen. Vandersichel verdacht mij van parodiërend nieuws, en dat kon niet. Al mocht je politici wel afstropen als het nodig was. Overigens ging Vandersichel in 1968 zelf nog in werkstaking, samen met Kris Borms en Etienne Vandenberg, omdat Cultuurminister Frans Van Mechelen zich in volle kiesstrijd voortdurend in beeld opdroeg.

Hij leerde mij hoe dan ook respect te hebben voor alle overtuigingen, zonder de eigen visie af te zweren. Zelf kon hij als socialistisch vrijdenker even goed overweg met de communist Borms als met de aarts-katholiek Karel Hemmerechts, die hem de knepen van de omstandig geïnformeerde journalistiek leerde.

Lukas De Vos

Guido DESPIEGELAERE, pionier van de sociale verslaggeving

Op oudejaarsdag 2012 is Guido Despiegelaere overleden, net geen 70 jaar oud. In 1967 begon hij als journalist op de redactie van *De Standaard*. Daar verwierf hij snel naam en faam als verslaggever over sociale thema's. Guy Tegenbos (*De Standaard*) omschrijft hem als "een van de pioniers van de verslaggeving over het sociaal overleg, iets waarin België destijds model stond".

In 1984 werd Despiegelaere directeur van de Vlaamse werk-

geversorganisatie VEV, tegenwoordig Voka. Maar begin jaren negentig keerde hij terug naar de journalistiek. Na een episode bij *Trends*, ging hij voor *Knack* de sociaaleconomische actualiteit opvolgen. Dat bleef hij doen tot aan zijn pensioen eind 2004. Hubert Van Humbeek (*Knack*) herinnert zich Despiegelaere als "een minzame collega, met eeuwige sigaar tussen de lippen, die bij zowel organisaties van werkgevers als van werknemers een groot respect genoot". (PD)

Onder embargo

De speeddates die de **VVJ-afdeling Antwerpen** op 5 februari om 19u30 organiseert voor journalisten en woordvoerders, lokken veel volk. Aan woordvoerderskant zegden alvast Bert Bruggemans (Brandweer Antwerpen), Börn Crul (VOKA), Dirk Depover (Child Focus), Leen Dubois (Kind en Gezin), Phillippe Heyvaert (BASF), Ivo Mechels (Test Aankoop), Tom Peeters (De Lijn) en Nele Poelmans (Parket Mechelen) hun aanwezigheid toe.

Het evenement gaat trouwens gepaard met de **nieuwjaarsreceptie** van VVJ-Antwerpen. Meer info op pagina 10 van dit blad. Wie geïnteresseerd is kan zich nog steeds registreren op www.journalist.be/vvjantwerpen/speeddate.

In de schoot van de heropgestarte VVJ-afdeling Antwerpen is ook de lokale afdeling van de **Antwerpse fotojournalisten** weer in actie gekomen. Zo wordt dit jaar opnieuw een fotowedstrijd georganiseerd. Alle professionele persfotografen kunnen deelnemen.

Er zijn alvast vier prijscategorieën bepaald: Antwerpen in al zijn aspecten; multicultureel leven in de districten; emoties uit de natuur; en folklore en feesten her en der.

Een bijzondere **ereprijs** wordt voorbehouden voor een werk van een overleden of op rust zijnde persfotograaf, dat een voorbeeldfunctie heeft gehad op het vlak van beeld, betekenis, originaliteit en vakkennis. Deze prijs, van minstens € 2000, wordt gespijsd uit een stichting

die is opgericht door oud-persfotografen en familieleden van overleden confraters.

Wie al meer info wil over een ander, kan terecht bij **Jo Hermie** (jo.hermie@gmail.com) en **Ronny Meyers** (meyers.ronny@skynet.be).

Nathalie Carpentier werkt niet langer voor *De Morgen*, waar ze twaalf jaar geleden begon, maar is sinds Nieuwjaar aan de slag bij *Humo*.

En nog een verlies voor *De Morgen*: **Kristof Windels**, die er tien jaar werkte, het laatst als chef Nieuws, is nu eindredacteur bij het VRT-Radionieuws.

Zoals verwacht zorgden ook de voorbije gemeenteraadsverkiezingen weer voor een portie *braindrain* van journalistiek naar politiek. Zo is **Dirk Roels** van AVS nu woordvoerder van de Groenen in de Gentse gemeentepolitiek (waar ze drie schepenen hebben).

Peter Van den Bossche, regio-journalist van *Het Nieuwsblad*, is woordvoerder geworden van de Aalsterse N-VA-burgemeester Christoph D'Haese.

En in Antwerpen is VTM-journalist **Philippe Beinaerts** woordvoerder geworden van burgemeester Bart De Wever. Het kan het begrip tussen de burgemeester en de pers alleen maar ten goede komen.

Het moeten niet altijd journalisten zijn die in de politiek gaan, andersom kan ook. **Lode Vanoost**, tussen 1995 en 2003 volksvertegen-

woordiger voor Agalev, is aan de slag gegaan als vast redactielid bij *DeWereldMorgen.be*.

Mark Goris, die in zijn rijkgevulde carrière diensten bewees aan VTM, Kanaal Z, TV-Brussel en Kanaal 3, is op 1 januari met pensioen gegaan.

En ook **Jos Huypens** ging met pensioen. Jos was een kwarteeuw lang journalist bij *Gazet van Antwerpen* en – van 1991 tot 1996 – hoofdredacteur van die krant. Nadien werd hij docent Communicatiewetenschappen aan de Universiteit Antwerpen en startte hij een communicatieadviesbureau.

Vlak voor de jongste jaarwisseling overleed **Bart Huybens**, eindredacteur bij *Gazet van Antwerpen*. Bart werd 54 en leed, ondanks zijn grote sportiviteit, aan een slepende ziekte.

En ook **Rudi De Ceuster** wisselde het tijdelijke voor het eeuwige. Hij was lange tijd directeur-generaal van Belga en – van 1987 tot april 1999 – lid van de Erkenningscommissie voor beroepsjournalisten. Sinds 1991 was hij op voordracht van de uitgevers voorzitter van de commissie.

In de Raad voor de Journalistiek heeft het VVJ-bestuur **Filip De Rycke** van TV-Brussel aangeduid als nieuw plaatsvervangend lid. Filip komt in de plaats van Tim Pauwels, die ingevolge zijn nieuwe functie van ombudsman bij de VRT niet langer in de journalistenfractie van de Raad kon blijven zitten maar naar de directiekant verhuisde.

VVJ Antwerpen organiseert 1ste JOURNALISTENQUIZ

Op 15 maart organiseert VVJ-Antwerpen zijn eerste **quiz voor journalisten** en hun vrienden. Veertig ploegen van telkens maximaal vijf leden kunnen meedoen. De VVJ mikt in de eerste plaats op ploegen met journalisten en oud-journalisten, maar ook andere slimmeriken zijn welkom.

Plaats: feestzaal 't Kranske, Tervuursesteenweg 16 in Mechelen.

Datum: vrijdag 15 maart, 19u30.

Inschrijven kan alleen per ploeg via het invulformulier op de website van VVJ Antwerpen: www.journalist.be/vvjantwerpen. Deelnemen kost 10 euro per ploeg en wordt ter plaatse afgerekend.

LAATSTE OPROEP HERSAMENSTELLING ERKENNINGSCOMMISSIE

De VVJ gaat, parallel met de werkgevers van de algemene nieuwsmedia in Vlaanderen, over tot de aanduiding van nieuwe leden voor de Erkenningscommissie en de Commissie van Beroep voor de periode 2013-2017. Het mandaat van de huidige leden loopt af op 15 mei 2013, het mandaat van de nieuwe leden begint dus op 16 mei 2013.

De VVJ duidt ingevolge de wettelijke regeling de helft van de commissieleden aan, concreet:

- 4 gewone leden van de Erkenningscommissie
- 4 plaatsvervangende leden van de Erkenningscommissie
- 2 gewone leden van de Commissie van Beroep
- 2 plaatsvervangende leden van de Commissie van Beroep.

Beroepsjournalisten die interesse hebben in het opnemen van een van deze mandaten, worden verzocht zich te melden op het VVJ-secretariaat bij nationaal secretaris pol.deltour@journalist.be, dit *ten laatste op 15 februari 2013*. Voor meer informatie kan men steeds terecht bij de nationaal secretaris op gsm 0478381033.

Word lid van de **VVJ/AVBB** – ook in 2013

(het zal opnieuw hard nodig zijn)

Waarom lid van de VVJ ?

Zonder de VVJ/AVBB was het aanvullend journalistenpensioen voor loontrekkende beroepsjournalisten dit jaar afgeschaft.

Zonder de VVJ/AVBB was het belastingtarief voor auteursrechten zopas verhoogd van 15% naar 25%.

Zonder de VVJ /AVBB kreeg je geen service-op-maat in verband met je journalistenstatuut.

Zonder de VVJ/AVBB was de wet ter bescherming van het journalistiek bronnengeheim er nooit gekomen of alweer afgeschaft.

Zonder de VVJ/AVBB genoten beroepsjournalisten en stagiairs niet van diverse materiële voordelen, zoals gratis openbaar vervoer.

Zonder de VVJ/AVBB geen blijvende actie voor behoorlijke lonen en vergoedingen voor journalisten.

Zonder de VVJ/AVBB hadden directies en aandeelhouders van de mediahuizen allang en drastisch geknipt in alle mogelijke redactiebudgetten en journalistenbestanden.

Zonder de VVJ/AVBB miste je als freelancejournalist elk houvast.

Zonder de VVJ/AVBB waren de gigantische werkdruk en andere arbeidsvoorwaarden op redacties geen item.

Zonder de VVJ/AVBB was er geen breed basisplatform voor zelfregulering via de Raad voor de Journalistiek.

Zonder de VVJ/AVBB en de VVBJ/PPF hadden beeldjournalisten nu geen perskaartlintjes om zich herkenbaar te maken.

Zonder de VVJ/AVBB ontbeerde je essentiële informatie via ons magazine, website of redactedélégue's.

Zonder de VVJ/AVBB was er gewoonweg geen wettelijk statuut voor beroepsjournalisten meer...

**Redenen om lid te worden of blijven van de VVJ zijn er genoeg.
Alle informatie op www.journalist.be**

Lidgelden 2013

VVJ-leden	€
Beroepsjournalist * waarborg autopersplaat	115 * 40
Stagiair	80
Erelid	60
Persmedewerker	65
Docent journalistiek	60
Student journalistiek	50
Technicus (T-kaart)	65

Je kunt je lidgeld overschrijven op rekening **BE33-2100-3197-0646** van de VVJ, Zennestraat 21, 1000 Brussel. Vermeld je **erkenningsnummer** of **ander lidnummer** in de mededeling.

Erkende beroepsjournalisten zijn niet verplicht lid te worden van de VVJ. Voor een kostenbijdrage kunnen ook zij hun persdocumenten valideren, maar dan zonder aanspraak te maken op alle andere voordelen van het VVJ-lidmaatschap. Zie www.journalist.be.